

ЗАМАН

ГАЗЕТ 1924 ЖЫЛДАН
БЕРИ ЧЫҒАДЫ

ҚАБАРТЫ-МАЛКЪАР РЕСПУБЛИКАНЫ
ПАРЛАМЕНТИНИ ЭМ ПРАВИТЕЛЬСТВОСУНУ ГАЗЕТИ

ВРЕМЯ
Интернет-версия: zaman.smikbr.ru

ГАЗЕТА ПАРЛАМЕНТА И ПРАВИТЕЛЬСТВА
КАБАРДИНО-БАЛКАРСКОЙ РЕСПУБЛИКИ

БАҒАСЫ
3 СОМДУ

Қабарты-Малкъар Республиканы Президентни А.Б.Каноквну Қабарты-Малкъар Республика немец-фашист ууучлаучуладан азатланганы 65-жылдыгына байланыы ОБРАЩЕНИЯСЫ

Биогон Нальчик шахар эм Қабарты-Малкъар Республика немец-фашист ууучлаучуладан азатланганы 65 жыл болады. Республикабызны жеринде торлю-торлю миллетлер аскери бля офицер жигитча сөрмешгендиле. Ала мигле бля саналгандыла. Мында жашагъан халг а алагыа кыодан келгенне себелки этгенди, фронт бля тыл бир болгъанын кёргозте. Кыаруларын, кючлерин, бирде уа жашуларын окуяна аймай, жерибизни малгуурландан кыорутулгъанлагъа биз бек ырзабыз, ёлген жигиттерибизге журтебиз а айтып-айтмакъа уллуду, алагыа баш урабыз.

Кыарулар-Малкъарны душман жаланда бир неча аны ууучлап тургъанды, алай ол аз заманын ичинде да республикагъа бек уллу хата салынгъан эди. Кеп заводла, фабрикала, школла, больницала эмда халкъ молкно башка магыаналы объектлери чачдырылгъан эдиле, адамланы бля организациелары ырыскалары тоналгъан эди. Алай бек уллу зарынга уа фашист мурдага жойгъан мигле бля адамла саналгандыла. Елгенне андан да кеп болуук болур эдиле бизни жигит аскерчилерибиз болмасала. Ала кыксъа заманын ичинде туугъан Қабарты-Малкъарыбызны къланы душманладан тазалагъан эдиле.

Аланы атлары ёмюрде да унутулукъ тыйлождо, алагыа ёмюрюк махтау!

Жарасуугъа, заман кишини да аймайды. Қабарты-Малкъарны немец-фашист ууучлаучуладан кыоруулгъан азатлагъан ветерана аздан-аз болуп бардыла. Биз аланы жашуларын тынч этере борчлубуз да, алай этген да этерибиз.

Бу сыйлы кюн сизге, багыалы ветеранларыбыз, Кыабарты-Малкъарны фашизмден азатлагъаныла, сизге, сизини юкюрлеригизге да алышты эте, сауукълуу, узакъ ёмюрлю болуугъа, дайме, Туугъан республикабызда жашагъаныла барысына да тынчыкы, ырахатлыкъ болсун!

Эгериниле

Къашхатау. 1942 жылны кюзю

Кыаркъ экинчи жылны ноёркы алы эди. Башка болар, барды кезилде, жылы. Кюн чуракъ. Чапыракъ алыкъла толугъа болушмангъан эди. Кыашхатауда турган немецли гарнизон бек сахды. Агъач жаныдан партизаныла чыгаргъа болушкъула дер, андан кыорунгъандыла, ичтеринде жемирди жыксыу. Бир бирден узакъ болмай, окочукъла къазып, племелтланы орнатып, къалауурла тёререкке-башка кез къакъмай къарадыла. Кёз байлангъандан сорла уа бир ауукъ заманын шаш туралдыла дер, племелтланы бедресе бердиле. Нек эсе да, аллай тёрелери бар эди: къарандыла, къайры бекса да, бир жанына племелт бекса автомат бля атхан. Бир кене, алай этик, кескин арбалыла Куубайбаны Баттайны ёлтюрюндю. Юч жашы фронтда немецли-фашист аскерле бля уругъ эткен эдиле, сижи душман огуындан койкюю алында жоюлду. Кимге тарагыркъы эдиле.

Бир кюн бизни арбагъа немешледен бир кыюму адам кирил келдиле. Кюнбюзню отуларина кыарал, алладан биринде офицерле турушлары билдирдиле. Юч офицерни, аланы саклагъаны эти солдатны да къыюп, саклагъанылар кетдиле. Экинчи кюн офицерле къайры эсе да кетдиле да,

КЕНГЕШ

Предпритияла кыураргъа, жангы ишчи жерле ачаргъа

Билдиргибизча, барзакъ Кюнбиле Республикагъа РФ-ни Правительствосуну Председатели Виктор Зубков келгенди. Былтыр хайралыларыгъа берилген бир кыюум объектге кыарынгъан сорла ол КМР-ни Правительствосуну Ююнде уллу кенгеш бардыргъанды.

Аны ача, Виктор Алексеевич республиканы Правительствосу къалай ишлегенин, социальный-экономика айнууу регион программалары къалай толтурулгъанларын кёруюн ючюн келгенин билдиргенди. Ол республика кир жайлада алгъа иги атам этгенин, социальный, экономика жаны бля да керюмюлерин игилендиргенин чертгенди. Алай алыкъа кемчиликле кеп болгъанларын да айткенди. СӨЗ ючюн, сабиллени араларында ёлгенени саны алгынкча уллулай къалады, кеп предпритияла ишлемейдиле, транспортну иги кесеги эски болгъанды, жолары 60 проценти чыкты биди марадагъа келишимди, кепорнеки бешден бирин жангырлай жараркъ тыйлождо, курорт орталла тиийлишине хайыранымадыла.

РФ-ни Правительствосуну башчысы федеральный арадан республикагъа жиберилген ахчаны юсюнден да сөзю кёлторгенди. Аны аспасыны иш халкъ телюге къоратылгъанын жаратмагъанын да айткенди. Ол ахча производстволу къаргъа, ишчи жерле ачаргъа дер берилгенин чертгенди. «Кертиш», дегени ол: гара-уулду, татты затла чыгарару

жаны бля предпритияларыгъа иги ишлейдиле, алай ала азлыкъ этдиле. Бери уллу корпорацияла келирге, башка предпритияла да ачырылгъа керекдиле».

Эл молкно юсюнден айткъанды, Виктор Зубков жер бля байланы реформа кыруулу баргъанына, республика ол жаны бля ахшы сынау жыйышдырылганына эс бурткенди, аны башкала да колгоге алырду бля болушкъларын белгилеп айткенди.

Ахырында ол бы кенгешни иотгарына кёре протокол жарашдырылганын, ача битеу болгъан проблемала турда этикликлерин, аланы кетюрюлу

мадарлары кёргозюлуклери билдиргенди. Алагыа кёре республика кеси къаллай мадарла этерги, федеральный ара уа анга не болушукъ этерги шарт тохташдырылкъды, дегени.

Андан сора КМР-ни Президентни Арсен Каноков сёлшургенди. Ол кесини сезюн 2006-2007 жылдада тамалангъан ишледен башлагъанды. Алдан бек магыаналыгъа иш хакъны ёсгенин санагъанды — эки жылгъа 35 проценте. Ол кезюню ичинде республиканы борчу эки кереге азайгъанды. Налогла жыйында низам салынганды. 2006 жылда да налогла жыйыны жаны бля

республика Россияда алчы жерледен бирине чыккъанды. Промышленностюню юсюнден айткъанда, Арсен Баширов республиканы башчылары бу ёмюрюне айткъаныгъа уллу магына бергенерин, налог базаны бля бюджет системаны сыйбид алай бля кючлендиргеге болушукъ анылагъанларын чертгенди. Ол себеден тыгълы промышленносте потенциалы жарашдырылгъа, кылткан бир жангы производстволу ачаргъа, къайсы предпритиялары уа жангыртыгъа керек болгъанын шарт тохташдырылкъды, дегени. Эл молкде уа Арсен Каноков уллу

коллектив молкпе (колхозиле) кырууну жолун атыкъды хайырылгъа санаиды. Нек денде алагыа къарланы жанындан болушукъ этерге тынчаркъ болушкъду. Кыруулгъа, ол аныъл этгенден, Былтыр аман ишлемгендиле. Республикада 38 объект, ол санда 12 школ бля сабий сад хайыранылыгъа берилгендиле. Жол кыруулгъа да кеп иш этилгенди. Жаланда бир жоланы талландырыгъа КМР-ни бюджетинден 200 миллион сом чаклы бир къоратылганды. Энди элдеде жоллагъа эни эс буртгъа деген умут барды

Ахыры 2-чи бетдеди.

Д.Н.Козакны «Кабарты-Малкъар Республиканы алгъанда къыятыны ючюн» деген сыйлы белги бля сауғалану юсюнден Қабарты-Малкъар Республиканы Президентини

У К А З Ы
Кабарты-Малкъар Республиканы социальный-экономика айнууу уллу къыйын салгъаны ючюн Козак Дмитрий Николаевич — Россей Федерацианы регионны айнууу министр — «Кабарты-Малкъар Республиканы алгъанда къыятыны ючюн» деген сыйлы белги бля сауғаланганды.

Кабарты-Малкъар Республиканы Президентни А.КАНОКОВ. Нальчик ш., 2008 жылда 9-чу январда, №1-УП.

Жолочулукъ

Сауд-Аравиядан къайтадыла

Кабарты-Малкъардан Сауд-Аравиягъа хаж кылырга кетген 152 адамдан жарымы ююлерине алгъаркъда жыйшхан эдиле. Кыалтылары уа Нальчикке шабат кюн келдиле деп билдирдиле КМР-ни Муслиманларны дин управленийсанды.

Бизни республикадан баргъанына хаж кылып болгъаныларын сорла эки айлыкъны ичинде ююлерине атланалай тургъандыла. Аны сылтау уа Сауд-Аравиядан суткагъа жаланда гёрт самолёт укчаны бля байламдыла. Ол себеден Россиядан баргъанылары жарымы ол рейслени сакъламай, Тюркге барып, андан а Трабзон шахарны юсю бля автобула бля къайтадыла ююлерине.

Ахыры 2-чи бетдеди.

КОНКУРС

Жаратхъан суратыгызыны сайлагъыз

Республикада жашагъанананы барысында «Россейни жети айтылкъы жери» деген битеулакъ проектге къатыштыргъа чакъланганды. Ол къатыштыр гениондары бек апатат жерлерин суратларыны конкороду. Аланы жети федеральный округдан хар бири жибереди. Кыабарты-Малкъардан суратла ючюн къул кёлторюге, алай бля анга сойкемиликте кёлторюге бек тынды. Жалаанда www.ruscudo.ru сайта киррге, жаратхан суратыгызыны сайларга эмда «голосуй» деген жазыну басарга керексиз. Проектни башлачкылары «Известия» газетди, «Россия-телеканалды эм «Манк» радиостанциды.

Кыабарты-Малкъар бек аргу жерлеринде: Европада бек биик тауну-эки башлы Эльбрус, республиканы ёктемлиги-«Приэльбурье» миллет паркны, Чемем чукорулары, Чирик кёллене, «Сосуку» рестораны эмда исси кара суулары бля айткъан Жылы-Суу туу курортну суратларын жибергенди.

КМР-ни Президентини бля Правительствосуну пресс-службаасы

Эл молк

Бёлюмню аягы юсюне салыр муратда

Прохладна району «Стенопы» кумалы къой заводуну ахшы ишлери, производстволу кумалыны Россияда замандан Кыабарты-Малкъардан тышында кеп жерледен белгили болгъандыла. Молкно къойчулукъ ёлюмонде аспасынсада таулаула урунгандыла. Ала жыйында ишлеге кёчюп башлагъан республикадан тыштен да келип тургъандыла. Заречныгичи къойчула

ёсдюрген, этни эм кюннюю аспам берючю север-кавказ кумалы къойла къыараны торлю-торлю регионларын да бардырылгъан кёрючленинде, ярмакарларында дипломла, маддалла бля сауғалангандыла.

Дементигли СССР чачылып, россия рынок болула да ишлеге кёчюп башлагъан, къырзал эт молкге аргил бурган заманда, биринчи жерледе, къумалы сохорда бля

уллу тозураулукъ болгъанды. Семиритгичле, отлукъ, урукъла, тап чюйле алырға дерю окуяна къойланы ууыз багъавлары бля аспам санды сатаргъа тыогенди. Алай бля 15-20 минг кумалы къойу болууу молкде ол бёлюм жокъ болур чекте жетдирилген эди.

Насыкъа, эл молкде жиберилген жангылыкъланы кетериу жаны бля арт кезуледе къырзалда тиийши ма-

дарла этиле тебригендиле. Алай магыаналы ишледен бери — Россейни Правительствосу «Агрпромушленносте комплексни аянышты» деген миллет программаны къылып этгенди. Ол документ бля байланы «Стенопы» совхозда кумалы къойчулкуну аянышты иш жагыдан къолгъа алынганды.

«Росэлмолк банкны» юсю бля алынган кредит ачкъа молкно тозурагъан кюю орунларына ремонт этилгенди, аланы тийерлери киркичленде тазалангандыла, малчыла туруучу мекямла тийишли даражагъа келтирилгендиле.

Ахыры 2-чи бетдеди.

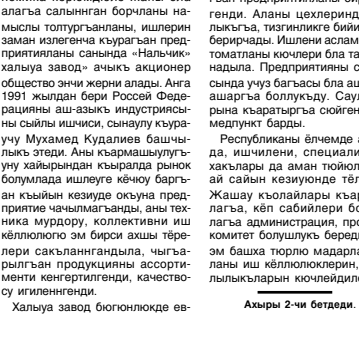

Бизни индексолиз — 51532

«Заманнга» энтла жазылыргъа онг барды

Хурметли жамауат!
Бир торлю сылтау бля сиз 2008 жылны биринчи жарымына «Заманнга» жазылмай кыялгъан эсегиз, болууну тозетирге онг барды.

Жазылыну 20-чи январьгъа дерю жарашдырсагъыз, ана тилибизде чыккъан газетибизни февраль айдан алып башларыкъсыз.

Алчы предпритияладда

Тёрелерине кертичиел къала

Улусун, гитесни да бирге алып айткъанда, биогонлюкде Кыабарты-Малкъарны жеринде нелики торлю-торлю формаларын жюрюткен аш-азык эм жарашдыруучу предпритияларны саны 90-дан аспамды. Алада 600 адам кеслерине иш тохондыла. Предпритиялы коллективлери республикада чыгарылыштан тазте кёлгени бля жемишлени 30-35 проценти жарашдырылды.

Беломню атын иги бля айтдырыгъа аспам юлош къошкандыны, жыл сайын производстволу-экономика керюмюделе жаны бля алагыа салынган борчланы намысты толтурулгъаны, ишлерин заман излемгенча къурагъан предпритияларын къурада рынок болуплада ишлеге кёчюп баргъан кыялын кезюнде окуяна предпрития чачымагъанды, аны техника мурдоору, коллективни иш кёллюлюго эм бирси ахшы тёрелери сакълангандыла, чыгарылыш продукцияны ассортиментни кенгертилгенди, качество су игиленгенди.

Халыуа завод биогонлюкде европалы стандартлары излемленине келишген халыуа, сыра эм чёлеу жау бля сууасп сатуу чыгаргъан предпритиялары бириджиргенди. Аланы цехлеринде тазылыкъгъа, тизгилликке бийик багъа беричмады. Ишлени аспасыны автотоматла кочери бля тамамландыла. Предпритияны стопасында учу багысы бля аш-азык ашаргъа болушкъду. Сауукъларына кыаратыргъа сыйгениле уа медлукън барды.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Халыуа заводну таматасы Аслан Абазов.

Түзөт

Малсар бля Хлам черкеке бирге кыюуларын арну эвенде орналдык Баугент. Огуругу кварталны, көп сабийле ёвдореге аналаны, чалгычыларны, малчыларны, сабынчаларны элерири. Алгаркыста, ары бары, аны администрациясына башчысы Мохаммаданы Расул бел бунакы эткенбиз. Аны бююгонго жашаууу ошондон ол кён, сейр халор айтканды.

Шёндө андо юч мингден артык адам жашайды. Ише жарууларында аспамсы ара молде, школда, интернетте, амбулатория ишедине. Ара молдеде болум адам таюйдор. Аны эрдни таматысы Малсарларны Ибрагим иши кыюлга алып деген шышуулорго барды.

Кеслерин заманга келиштирип

Республикада бек аруу жерде бир чарк кеин тиерсиди. Ол Баугентини жериндеди. Андагы турбазада элден жыйырма бля ондан артык адам ишейдиле. Аспамсында ала аш этуочиле, шашла, кылауруулардыла. Кён кыатында карселе ачып, эшикле, топлюю-башлы койле анга шагытыла. Алдай стадион бир эзде да жокды. Мында жаш телюню койретуге уллу эс бурулды. Ол жаны бля Баугент арык баргыан элден бирди. Алгаркыста аны администрациясы, адамда даяна жак жыйып, эки клубура кылана ремонт эттирип, анда

Элдарды да айтырга тийишиди. Ошёндо башк жерде турган башкы турган экин унутмады. Ача бля дайым болушуды. Аллайлары хайырлардан жаш адамлар заманларын бошуна оздурмайдыла. Ормалда керексизне иле айланмадыла. Школчула окууларын бошоганлай, спорт арага келип, каратеден эркин тушудан жаруу этиле. Тренерле сохталарын топто-топто эриштелиге кыатышдырылды. Алам кёб босоо баргыан жерлерден ачыла болуп кайтадыла. Баугентчиле кеслерни футбольчулары бля футболчиери-

Орустили устасы Жангоразлы Миза.

Эки черекни кыюунунда

аш этип, келген кыонакылага сатканда да бардыла. Тиштурула эштен жок заттарын алайга этип сатадыла. Чен дайладан башлап жамычкыла, башлыкыла жери анда кён иги затла алырга болушуду. Топло-топто болушу жок келгенде, сабий жыйыркыкыладан кеюонго алмай турчуды. Энде мал тутхан койурле кедрине. Ала эл тиерсиде жерлини ортакчы алгандайла. Жайыкылада туураларны, койларын коттедиле, бицениклерини чададыла. Блекладан кредитле алып, малкол кыурагына да бардыла.

Баугент элини амбулаториясыны ишчилери.

спорт ара аканды. Олги жашла Мохаммаданы Руслан, Темуккуланы Солтан, Лепкожаланы Хамит, Мохаммаданы Лукман, Данил ол ише кён ача бергенди. Аладан сора, Османланы бля Лаланы командалары озган жыл республиканы кубогун алганды, биринчи лигага кёб иштелине. Олгише жашланы ол жетимшилерине бек кыууанганды. Администрация аш фру-

Энде агзан жерарга бичкы да онарта турдыла. Ол ишлен тербесе, агар, ара молдега атыра жийр этиди. Кысы аайтханда, мында адамла жаш турмайдыла. Ишейдиле, жашуу кыюлайтырн кедродиге. Ташдан кыуланган аруу хунала, темир кыбакы

Баугентини футбол командасы. Арада тренер Атабийланы Али.

бю команданы жаны стадион ишлетгенди. Аны майданына жалган жабуу жайгыла. Энди алайда кышыда да жаруу этерге болушуду. Алыскы бир таулу элде да аллай майдан жокды. Аны алырга уа «Диростанциялары Черек кююкда» ачык акционер обществуно генеральный директору Сотталаны Алий болушканды. Бу ишеде баугентчи жаш Атабийланы Алимни кыюулы да кёлдө. Ол футболду бек сюеди. Бир заманда кеси да футболчу болганды. Биополноку уа тренерди.

Фестивальга кыатышадыла

Энде маданийт ои барды. Аны таматысы Башыйланы Жарид, Жабеланы Фархат, Османланы Марим, Оракланы Лиди ишейдиле, элпериенден ырылыкты табдыла.

Жарык тобейдице

Адам жашаган жерде арууган да болды. Аллайла болушурга элде амбулатория барды. Сауукларында тарыгайт келгенде анда ишелгене жарык тобейдице, кыларынчандан келгенге блялушадыла. Лабораторияда ишелген Томенланы Эухура иштелиле алып, жарык келгенине арууларын токташтырды. Анга керо арача дарманна буюрдыла. Кыюулай аруулангы уа ара ройи болышыга ашырдыла. Керек болса, кыбаты кыууларын жюрюк ала да багырдыла.

Адам улур хар заманда да атада, аналга, бек кыаршы ахлула бля тенг устасы кыуулары кергенди, алагы таулу барга да бичгенди. Бизини заманда да алайды. Мен да кесими сойген устасымы Жарашууланы Зайнафны, сабийлигимден, бусагытта да багылары кереме, кыура да таныкылыгыны турама. Анга кёлюмде болган жюркө ыразылыгымы билдирге изилеп, кыюула кыалам алганмы.

Мен жашауду бир запта жетишпаган эм, Зайнаф Ксоналевиенча устасын ахшылыкларында деп арасарсы айтпайлыкмы. 1977 жылда Саратода миллионы школго кире туруп жашуун сойенинмеда иштеген аруу эттене ахшы адамла болганынын керюгөттенди, мен кылары региондан келгексе, кыада кыюула школда окуганды деп, манга уллу эс бурган эдиле ол окуу койде ишелгене. Кертин бля да, мен жашаумда ёвтомленерде иги адамла кён эдиле. Аламны жершелери Шахмарызаланы Саид, Кыуулылары Кыайсын, Хажи-Мусса, сойген устасынын Жарашууланы Зайнаф, Биттирланы Соня эм ара кийи инсанлык даражаны чынты багыла билгенле, жашауубузну жаркы эттене. Аныбыр эрте жашуу, бек сабий гитчелей ёвос кыууларны бызда, бизни ашуу жолуна чыгаргыанда ахлула, устала болгындадыла. Адамланы ахшылыклары бюгон-бюгөчө да бизге таукелик бергенней, жашууу арууларун керо билерге койреттеги турдыла. Алары арасында, айкай да, сойген устазым Зайнаф Ксоналевиенча энци жерин алады. Энци аны Юсюнден бир кыуум шарты айтпайым. Жаш кызычык мындан кёл жыл алгач урууу жолун Булуруда башлаганды. Кеюончулоке Кыыргызы СОР-де Кызыл - Кызы шакарга тошгенди. Бара баргыанлай, 1-чи апарельде окуны, Биринчи номерли совхозда башланган школда ишлен тебиргенди. Халкыбызны кыюуын көююргенде анга танакчы болганды, оюму сөз бо бля жаш адамла уа са тандырганды, билим бергенди. 1967 жылда уа турган элинде ишлерге Аллах анга кысыл бергенди. Жашуу нөгери Мажи бля бирге Булуруну школду чыда жагыдан кеси элпи са бийлеге билим берюно, кёлери кыууандан толуп, кыюлга айтылдыла. Мажи Магомедови географидан окутуучу эди (жаннетли болусу). Аны хайырчандан ол предметден алган билимин бюгон да манга жарычанлай турды. Зайнаф Ксоналевиенча энци эди. Школчупаны, ханча кылам, барсы да жылы «4-ге бля «5-ге» бошоганыны саулылгы ретинде алуу жетишпай болганды. Андан сора устаз койор 1961 жылда Нальчикке кёчгенди.

Жарашууланы Зайнафны школда дерс берген кезиюу.

Кыарлы, педагог борчун топтура, халкына тоз ниетти кыулык эткенди. Эпиле да аны тууган ача-чечерича, аналарына окойгондиге, бюгонпоке да атын тангылап сынамадыла. Ала анга уллу сауыда. Кыарлыны жанындан да анга тийиш бля бичгендиги. Ол Россия Федерацияны школларыны сынылы устазыды. Халкыга бийлик берюно олтичкисиди. «Сыйлыклары Беликсир» орден бля кён майдал бля сауыаланганды. Ол филология илмуларын кандыгыды. Аны имуу иштери Кыарчадыла, Малкыра да белгилдиги. Ол филология сёлзоклери бля атын айттырганды. «Жаныбарланы дуньясында» деген кыбаты школчупаны сойген кыталларыды.

Э кишини, тиштуруу да адамлык даражалары жапанда ишей билуилери, аралкы кыуулары бля энжылыни кандалдыды. Ала койор кыуулары, сабий ёвдоролери бля да атылык, аналкы борчларын намысты топурууга тийишмидиле. Ол жаны алгакса да, Мажи бля Зайнаф лени жырыларга, тегереге, сурат ишлерге, тигереге, эшерге койреткенди. Дагында менда халкы инстингителга, таар куюкжол да ишейдиле. Алда койрегген кызыла бля жашауу топто-топто фестивалдыла ачы кыташа турарга эдиле. Маданийт койде ишелгене жаны жылы байрамын да кыууларны ёвдорегенди. Аты айтылган балетмейстер Ул-башланы Мутайны аты маданийт койге атылганды. Интернет бля шүэхлюкыда Баугентде орта билим берген бир школ бля интернет барды. Школун директору Мохаммад Даниялды. Чытында устаз болуп ишлерге жаратылыла-аналданы ол. Бек сюеди багалдыла. Ала ююн заманын, билим да алганды. Ала да анга уллу урмет эттедиле. Биз ары барган кюн да атылгандыкы: школга келген хар сабий да аны бля кыадай жаркы сыйлыккымын, аны керюп кыууанганын да.

Мында усталаны аспамсы бийик категориядадыла. Ала окугхан кызыла бля жашуу бошоганда сора, окуу койлор кирит, усталыла аныдыла. Биттирланы Жангоразлы республиканы школларыны арасында бардырылап эриштелиге миллионлук грантыны кыатышдыла. Аны ююн берилген акчага Даниян устазыла окутуучулары, интернетте кирип, изилген информацияларын аладыла. Гиче классарда окугхан кыуучыла бля жашкычыла уа жер башында жашаган хайуулананы, жаныбарланы, кыанатыныла, чыкыкыны юсюенден кинолагы кыардыла. Школда, компьютерлени хайырланып, школ газет да чыгарыдыла. Ол ишин бардырылап а Жаңгоразлыны Лизады. Аны башчылыгында окууула койгоге тийишти уллукыны, школчупаны юсюенден ол газетке жаздыла. Анда басмактанган эм иги кыарларын а аны ёлбомай жыдыла. Башында айтканыбызча, Баугентде интернет да барды. Директору Мохаммаданы Лукман, кыууларыно жюрюк ала да багырдыла. Кыюнда урунганда аны бек ёвдорейдиле, урмет эттедиле. Анда жок бля жарым сабий окуудыла жашайдыла. Устазыла, кыауулар, аш-эшек этичигеле болуп анда элден тёрт жыйырмага жуук адам ишейдиле. Ала кезюнде халкыларын аладыла, койорлени аны бля кереметдиге.

Конкурс Байламлык

Жыл бошала туруп, аны кыалый ёвдорендерине, не жетишмиле будоргалгыларына, кыалый кемчиликке жибергендерине кыаруудула. «Нор» журналы коллективти уа алага дайым жазып турган сабийлени арасында бек ителини айтырып, редакцияга чакырганды. «Мени тишим - мени дуням» деген конкурсда хорлаганыла: Тёбөн Чегемден Кыуулылары Таскылыла, Нальчикте биринчи гимназиядан Жангоразлыны Кязимге, Отарланы Раузахта, 63-чю номерли школ-

«Нор» журналы баш редактору Мусукуланы Сакинат Атаккуланы Ибрагимни, сауыгады турады.

конкурсда хорлаган сабийле Тёппеланы Алим бля.

Зайнаф сааддан Атаккуланы Ибрагимге, Огуры Малсарыны биринчи номерли школундан Мисирланы Фатиматха да башлаганыбыз, анди мындан ары аны бютон иги этерге дейдиз. Шёндө, хар гиче миллет адеттерин, төрелени, энчиликтерин, тукум даражаларын тас этерге кырууу тошген кезюмде, ана тишин сабийлеге билдирге керошюно магданычы болмаганды уллуду. Бир кыауула алап саудыла: орус тишин билмеселе, жашаудан бир жанында кыаллыкында, кёл затдан

Конкурсда хорлаган сабийле Тёппеланы Алим бля.

Искатовну адамы

Бусагытта жаш актёрланы энчиликлери, баям, аспаны хар жерде да керюрге, эшитерге онг табылындады. Биз жаш ортистне тешиворде, табылы сакчысында керёбиз, бир сайталарында тобейбиз. Кыуулыны Кыайсын атыл малсар кыруа драма театры актрисасы Ахьяланы Залина да алапанды. Кёл болмай бардырылап драма актёрна жырлоп эрише конкурсдорунда Залина биринчи жери аналды. Аны бля байыгылыла факмулу жаш кызыны юсюенден кызары келюнгенин да.

Жаш актрисаны теур оонга, башканы сыфатын ёвдортозго итинемкиле сабий кююндеден бер келеди. - Ингирде, кыарт кыатынча кийинип, кыбакы эшикчени кызылап, кесими тангылай, алма, алма бля алап ойнап турганын, - дейди Залина. Аны кергенде да: - Сен актриса болушкы болурса, - дейчи эдиле. Жыгыга сойемкилеги да школ жыллардан башлан-

Эм иги рольлары алдадыла

Залинаны диплом оюуларында - «Кыатын алыда», «Ойнай-ойнай» эм «Нестор» романында - керекте жиенге ангыларкы эди аны башлагалыла ушмажган хунерин, кыураган сыфатыны хар жанындан да аныгыларга итингендин, хар сёзю да татууун чыгарып айтканын. Аны «Кыатын алыда» Агафья Тихонованысы бля «Ойнай-ойнайда» Нальжаланы бирге ушашпаган жерлери да бардыла. Экилери да койлерин кыайры кыоратырга билмей, тутканыларын да чыкындарыгыра сойюмген тиштуруудыла. Айтханда, Гогольну жигити - Агафья Тихонованы ролон тишши ойнаркы актриса жок эсе, пёвсану релетуруга кыошар кереклеси болмаз. Жаш актрисагы аны ушан эселе уа, андан кыатына да сорулуктула. Башында сагыныптыр аны сыфатына да кыурай, Залина кесими тиритим, чам бля арасы жуукты болгынын, алай тийишлерины тангынын хайырланганды. Актрисаны факмулуу бу жагыды телевиденинда хайрылган - Ойнай-ойнай деген берюно чагынуун сылау да. Устазы, режисёр Атырзаланы Магомлет айтып, Ахьяланы Залина аны бирогоси окугуган Улаккуланы Зульфян Мисирланы Ахузат бля башлагарында бля бирге кыошуп чыкыгындады. - Кыууру аны бля тобенгай тамам ки жыл. Актрисаны айтканына керо, ол проект аны жюрюгөн бек жарытады, кой-кыруу бергендей турды. Ол анда, Шамадарийи ролон кыурай, бу элпи диплосот тиштурууу хар тошген торло болупм керюзоттеди. Кыаруу аны сойген да эткенди. Анда-мында, актрисаны керюп: «Шамадарийи, сен мимсе? Кышларныга б ылай некилде?» - деп сорарды.

кем болушкыдула деп. Бусагытта орус тишин билмесе амал жокды. Ана тишин сансызлаган уллу жартылыкды. Аны эзде туттуугу, билеу дундина белгиди адамла лага кыаргызы да, алары арасында ёз тиллеринде сёлешемгенин хазна табары туюлюнсуз.

«Нюрно» редакциясы бу байламлыкты мындан ары да керюнушкыге дейди. Сабийликке уа бу жаны бля хунерлени, факмулары да журналга жазып, анда басмапал ачыкыларга болушуду.

Абулу А.

Энди да, Зайнаф Ксоналевиенча бирерин мажарга аламы бля кёл кыуулардыла. Ол адам

позттен сыфатлары бля да аспамында кеси ишелгенине тошокоса. Театры релетуругарында уа «Бийгерде» кыал кызыладан бирини, «Тамаша сыбызганды» уа шайтанын, «Жашуу - ёрлуду» дегенде уа Илхамны ойнады. Мени оюмула керо, Ахьяланы Залина комедияда уллу, тынгылы ролуу кыууларлык актрисады.

САРАККУЛаны Асият. Суратны ТОЛГУУРЛаны Камал алганды.

Сауыгалар

Нальчикки Кырал концерт залында «Алтын чертлеу» деген ат бл кзууачы жыйылу болгондн.

Солдан оңго: Геляланы Борис, Мухадн Кумахов, Ауас Бейтуганов.

Башхака айтканда, жам- уатда социальной-экономи- ка, ниет жаны бл да хал тап болупуна себептин этгенел- ин республикалык татты- лагкы кюнн курууарык- ланы бедорююне ууларыын салганланы бир кзууачын алгырышларга аталгы-

ан эди ол жыйылу. Аны Ду- ня Артий комитетти Шимал Кавказда представителство- суну таматасы, Россиян хал- кыла аралы Ассамблеясыны члени, профессор Ауас Бей- туганов курагыанды.

- Республиканы жашауну- да болгонню бу ишбиэте

тийиши магына берил- ирге керекди, анга мени аз да ишек- лигим жокку, - дегенди ол жыйылуу ача.

Бзы бл ол сзюну Нальчикке билим беру- ну департаментин начальнгини Тимур

Мальбахова бергенди. Ол да, коллегаларн алгыш- лап, бардырылган ишин магыналыгын, ол тере- ге айдырылган да билдир- ген.

Сакнага айырмалы устал- ла чактырылганда. Ала- ны араларында Тимур Маль- бахов, Кыайгырмаланы Людмила, Геляланы Борис, Асламн Сабанов, Людмила Емишова, дагында башха- ла бар эдиле.

Кууачын инирге келген- лени Атымраланы Жанна, Альберт Хуперганов, «Пла- ма» ансамбль дагында баш- хала ары жрылары, уста теп- сеуелери блла кууандырган- дыла.

ХОПЛАНЫ Марзият. Сурталны автор алгыды.

Баггаларын чыгаргандыла

Солдан оңго: Геляланы Борис, Мухадн Кумахов, Ауас Бейтуганов.

Табийгат бл демлеше

Шаудан суу да кирленир, барда кетсе, Багушун, кир-чиликни басып этсе, Инер сууга тоюкорол ичмез эди, Хайран адам, акылы ага жетсе, Тегереке тазалыкны сакламаксы, Кир затны кирин жууп акыламаксы, Куюноз да аякты тойдө Мугуланьыр, Акыкы кирин сюртот атламаксы, Жашнап турган тереке балта урсак, Гоняхсы канатлыга квал бурсак, Табийгат кенич кымаз, дертин алып, Ачытып, жаныуарга квалан кууарсы, Табийгат бл демлеше, дөрт жатдири, Мардасы ыркы, келир, жөрт тапдири, Чамаланып, элти чагып, өртөн салып, Мылы жерни куу этер, ол келдири, Акылыбыз жетпейди былай затка, Сойюноз жок табийгатка, чапша кварка, Тезюмо тауулуур, Төшдөн аттар, Кычмы уруу, кыны этсенг мингнн атка,

ТОКУМАЛАНЫ Рамса, КъМР-ни сыйлы артисткасы.

Билдириу

Нальчик шахарны аскер комиссариаты жыл санла- ры кыркыга э жеткенге запаса болган гражданд- ланы контракт блл Север - Кавказ аскер округда куудук этерге чакыра- ды. Аланы иш хаклары 10 минден 25 мин сомга дерди.

Контракт блл аскерде куудук этерге сойгөнел Нальчик шахарда аскер комиссариатта бу адрес блла келтирге болду: Красноярмейская орам, 26-чы номери ую, 24-чы кабинет. Телефон бл сз- лешме деген бар эсе: 44-10-83.

«Спартак-Нальчик» кезиулу сборлагы кетгенди

«Спартак-Нальчик» футбол клубу 5-чи январьдан башлап Тюркеде кезиулу сборла бардырады. Ала 17-чи январьга дерн созулуудула. Апага команданы озган сезондагы кзууандан Балов, Шумейко, Амисулашвили, Ллорено, Лтченко, Гетериев, Машуков, Дышкочов, Ездено- ву, Кращенко, Дахмишев, Кажаров, Васин, Роденков,

Къоркзуусулуккуну жалчытыр муратда

Бу кюнде Нальчикде КъМР-ни Президентини Администрациясы оноуусу Альберт Кажаровну башломчылыгы бл жолда жорууно жорукларына бузуклук эткенди сындыр, жолларын кесер муратда рейд бардырылганды.

2008 жылда биринчи кварталда КъМР-де МВД-ни оноучуларыны гражданданы приёмга алыуларыны графиги

Table with 6 columns: No, Name, Position, Jan, Feb, Mar, Reception dates, Phone numbers.

Болум

Жашауумдан, къадарымдан уялама

Ханит редакцияга телефон блла сзлешди. «Мен сизге писымо ийген эдим, алгынмысы? Аны газетде басмаларыма бел тилемей. Адамлагы кырионорге окуну уялган этем... Башхака, энди ююрюло болуккы, мен этген жанымдан оном этсинле деп олгом», - деп къошду ахырында. Биз аны тилегин топурабды.

Бююнюлюке манга 57 жыл болды. Алай мени баш- мысы сугургага ююм жокку. Не ююрюом. Нальчикке бирену сарай- дында жашайа, ай сайын эки минг сом төлөм. Мен а мадарымсыз жаш туююл эдим. Улуу, эки къатыл ийи бар эди Вольный Ауудла, ичине кирсент а, чыгарымыз окуна кел- мез эди.

Жашым Руслан, кызым Мадина тап болумдада өстгенди. Керектерин тап- дым. Мен а сороранча бир жаратмаган затым бар эди: аналары Марина, са- билгени кес тилиме да ю- ретиримке деп, ала бл ас- ламында кесича сзлеше

Баргыанма, тилегенме дей эди, болсада мени иш- сиз къоудула. Насыпка, ол кезинге Руслан университетти тауусхан эди. Мадына- да анда округга бир жыл кылып тура эди. Ерге-энишке чапдым - бол- ды. Юююмде уа даурла башландыла. Хар нени да элпек тапдырып турганма, алай ишсиз къатылган ок- юю аймы ичинде уа жахам- нию кыла болдум. Кууру туююл эди, къо- лубузда оир ичундер кыр- позиторге деген оюмга кел- ишген эдим. Жашла келес- ии айтканга кере, ала Гин- нессини рекордлары бол- гонунда бир кырык кило- метрге деген оюмга кел- ишкен эдим. Жашла келес- ии айтканга кере, ала Гин- нессини рекордла китабын жиберген писмаларында биллал сору бергенди: «Сизни китабыгызга жазы- лы ююн, къалдыр келес- ии кызым болумда са- салырга керекди?». Андан келген жууаны студенте бел жаратхан эдиле. Уяк рекордчаны регистрация этер ююн, китапын келес- илерини шетлык этилери илзенмедди. Кертн да уллу магыналы, айтылык ишин регистрация этдири ююн, ол тамамаланы тур- ган кезинде видеокamera блла плнккага жаздырып жибериге да жорайды.

Жашла, кеп сазгыш эте турмай, Невский проспекте кереге барып, ишлерин ол- гартып окуна башлайдыла. Ала 50 литр оюно 1 сазгыш- ха (!) ичн бошарга оюу- лашхандыла. Болсада ала- дан хар бири 2-шер литр ич- генелн окуну, ишери тох- таткандыла: жикс олсар- ат окуна онга болдыла, «терк болушкуну» авто- мобин чактырырга тошген эди. Аладан бирлерин боль- ницкада багарга салгына- дыла.

Елена КУЗНЕЦОВА. «Труд» газетден.

Гиннесини рекордлары болыныгыга да топурадыла

Къабарты-Малкъар Республиканы билим беру- ни култура системасына къыйын ишин кезинге Руслан уюурун Узагыга созулган къыйын ауруудан сора КъМР-ни сыйлы устасы, Улуу Ата журт урушу ве- тераны Ткаченко Андрей Лукич ауушханды.

А.Л. Ткаченко 1924 жылда Краснодар крайны Пlosseneк станция- сында тууганды. Онеси жылыгында кесе ырыздыгында бл фронт- та кетгенди, Кавказны къоруулауга, Кызбар- ты-Малкыарны кеп оле- тин азатлауга къатыш- ханды, Новороссийске кыатында ауур жара- лы болганды. Уруш алаукалада этген жигитли- ги эм батрылгыны оюн махталукуну III даражаны ала турганда, ала оны эки орден, «Кавказны къоруулу ююн» деген майдал блла сауыланганды, аны башха сауылар- да бардыла. Партизга фронтда киргенди.

Урушдан сора халкыга билим беруно себепсинде ишлен башлаганды, анда 50 жылы ишленгенди. 1950 жылда Нальчик ша- харны Пионерле дворе- цинде кесини педагог ишин башлап, Андрей Лукич Пи- оонерлеи дворецини худо- жестволу болмонго кино- фото студиясына, сурталу искусство студиясына кеп жылланы башчылык эт- генди. Нальчикни кеп окуу ююлеринде сурталу искусство мурдорларын- дан дерсле бергенди. Аны

КъМР-ни Билим беру ни илму министрствосу, КъМР-ни Култура эм информация коммуникацияла ююну блла Нальчик шаха- конуу грамоталары блла сауыланганды. Аны адам, тауушлук педагог, огурулу эмида къайгырылуу жолдаш жашаудан кетгенди. Андрей Лукич Ткаченкону жа- рык сыйфаты бизни эси- бизден бир заманда да ке- терик туююду.

КъМР-ни Билим беру ни илму министрствосу, КъМР-ни Култура эм информация коммуникацияла ююну блла Нальчик шаха- конуу грамоталары блла сауыланганды. Аны адам, тауушлук педагог, огурулу эмида къайгырылуу жолдаш жашаудан кетгенди. Андрей Лукич Ткаченкону жа- рык сыйфаты бизни эси- бизден бир заманда да ке- терик туююду.

РФ-ни МВД-сыны «Нальчик» санаторийини коллективге ГУЗОЛАНЫ Кемалга атасы ГУЗОЛАНЫ Индрисни жашы Махмуттегенине, бушу этип, къайгы сз береди.

TKACHENKO Андрей Лукич. Text about his life and achievements, including military service and education.

УЧРЕДИТЕЛЬ: Кызбарты-Малкыар Республиканы Парламентн блла Правительствоу. Баш редактор АТТАЛАНЫ Жамал. РЕДАКЦИОННЫ БЕЛЮМЛЕРИ: РЕДАКЦИОННЫ АДРЕСИ: 360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспек, 5